

29 martie 2009

Analiza sumara a continutului platformelor electorale ale partidelor politice referitor la conflictul Transnistrean

Introducere	2
Concluziile generice	3
Analiza generala	4
Formatul de negociere	7
Prezenta armatei ruse	8
Statutul final al Transnistriei	9
Sistemul administrativ si de drept.....	10
Politici economice, financiare.....	11
Politici sociale, educationale, culturale.....	12

Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO)
Resource Center for Human Rights
Al. Hajdeu 95 "A", CHIȘINĂU, MD 2005, Moldova
(373 22) 212 816, fax (373 22) 225 257
CReDO@CReDO.md, www.CReDO.md

Introducere

Obiectivele analizei sunt:

- constientizarea si informarea publicului despre propunerile de politici cu referire la conflictul Transnistrean care se contin in platformele electorale ale concurentilor electorali,
- invita concurentii electorali sa-si imbunatateasca propunerile de politici cu referire la conflictul Transnistrean in promovarea interesului public.

Metodologia utilizata

- 1) Opinia sumara este elaborata pe data de 27 martie 2009 si reflecta situatia la acest moment, nu ia in considerare evolutiile ulterioare.
- 2) Opnia este bazata pe:

a. analiza platformelor electorale care se contin:

PL- www.pl.md, AMN- www.amn.md/, PPCD- www.ppcd.md/ PLDM- www.pldm.md/, PCRm- www.pcrm.md/, PD- www.pdm.md/, PSDM- www.psd.md/, UCM- www.ucm.md/, MAE - www.ae.md si pe pagina electronica www.e-democracy.md pentru celelalte formatiuni politice participante la scrutinul electoral parlamentar din 5 aprilie 2009. Analiza examineaza doar platformele electorale ale principalelor concurenti electorali cu sanse tangibile, evaluate in baza ultimelor sondaje sociologice,

b. solicitari individuale de a realiza interviuri de clarificare a continutului platformelor politice (in perioada lunii februarie 2009),

c. scrisori individuale cu un set de intrebari standard expediate (prin e-mail si fax) pentru fiecare competitor politic cu data limita de prezentare a raspunsurilor - 27 martie 2009,

3) Analiza platformelor se efectueaza din perspectiva clasificarii tipurilor de interventie a politicilor propuse. Nu se ia in considerare posibilul impact al politicilor propuse pentru ca aceasta necesita un studiu separat.

Pentru realizarea analizei sunt utilizate metodele standard de analiza calitativa a textelor si a discursurilor publice, inclusiv folosirea programelor soft specializate. Suplimentar sunt utilizate metode standard de analiza comparativa a optiunilor de politici folosind diagrame vectoriale pentru principalele variabile identificate pentru fiecare aspect al domeniului.

Analiza este structurata in citeva sectiuni. Sectiunea cu observatiile generale contine analiza prevederilor platformelor, prezenta prevederilor in platformele concurentilor electorali. In sectiunile care urmeaza (formatul de negociere, prezenta armatei ruse, statutul Transnistriei, politicile economice, sociale si sistemul administrativ) se realizeaza o analiza comparativa a platformelor partidelor, inclusiv analiza grafica calitativa a acestora.

Analiza contine si citeva concluzii si recomandari generice care se desprind din textul documentului, dar se contin la inceputul documentului. Reocmandari si concluzii detaliate vor fi prezentate ulterior.

Concluziile generice

Concluziile sunt formulate din perspectiva generica drept urmare a constatarilor din textul documentului. Informatia din analiza este prezentata in forma explicita si grafica, astfel incit un cititor constient poate face concluzii concrete si discrete pe marginea constatarilor prezentate.

- o parte din partidele politice nu se expun specific si concret la compartimentele “formatul de negociere”, “prezenta armatei ruse”, “statutul final al Transnistriei”;
- o buna parte din platformele electorale nu contin prevederi in domeniile politicilor sociale, economice, culturale;
- unele platforme electorale nu contin nici o prevedere cu referire la conflictul Transnistrean;
- analiza calitativa a prevederilor remarca un spectru foarte larg de optiuni pentru compartimentele problematicii conflictului Transnistrean; deseori pozitiile fiind contradictorie.

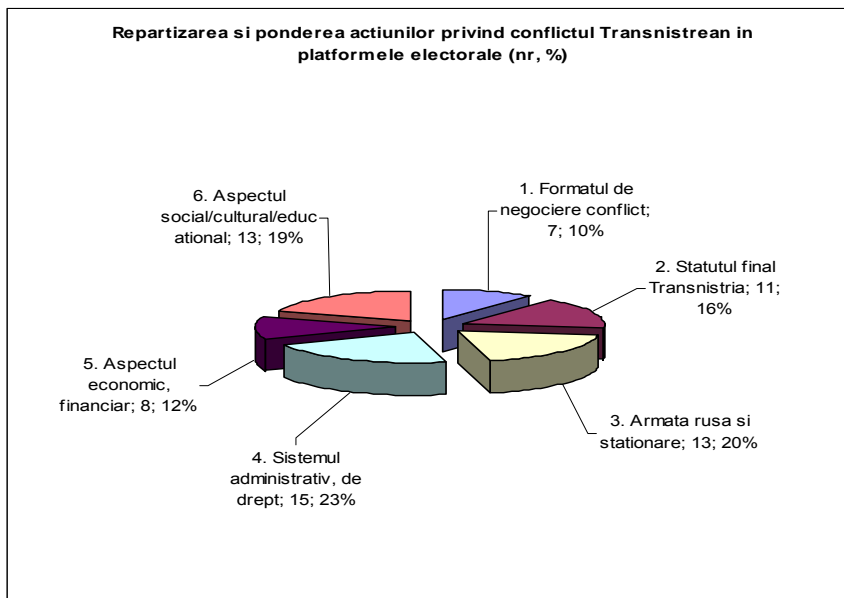
Recomandarile generice:

- includerea in platformele electorale a prevederilor detaliate cel putin la principalele aspecte ale conflictului Transnistrean, aceasta ar permite alegatorul sa faca o alegere mai informata;
- platformele electorale vor contine prevederi specifice si reciproc necontradictorii astfel incit oferta concurentului sa fie una transparenta si clara pentru alegatori;
- concurentii electorali vor coopera cu societatea civila si vor demonstra o deschidere adevarata in vederea precizarii pozitiilor sale privitor la conflictul Transnistrean pentru societate.

Analiza generala

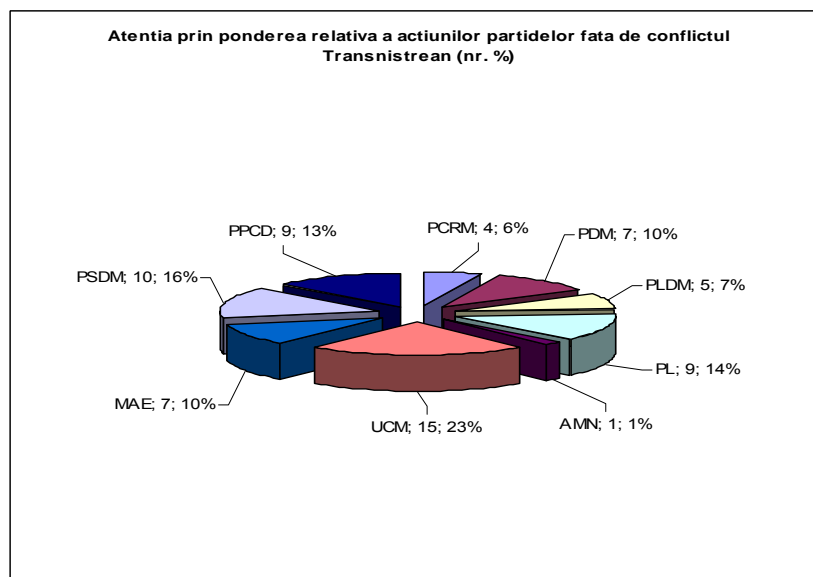
Tabelul 1 ofera o clasificare a ponderii relative a domeniilor identificate ca importante de catre concurentii electorali. Concurentii electorali considera ca cele mai importante domenii sunt: 1) sistemul administrative si de drept (22%), si 2) aspectul social, cultural si educational (22%). Urmeaza cu 18% prevederi referitor la armata rusa si stationarea acesteia si statutul final al Transnistriei cu 15%. Formatul de negociere si aspectele economice se regasesc doar in proportie de respectiv: 10% si 13%.

Tabelul 1

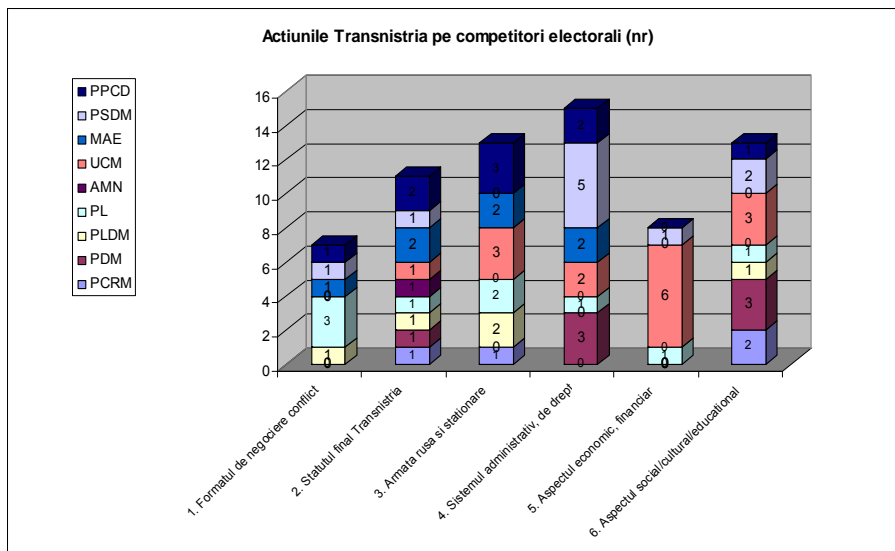
In tabelul urmatoare avem atentia relativa a partidelor asupra problematicii conflictului Transnistrean. Platforma UCM contine cele mai multe prevederi (24% sau 15 prevederi concrete). Este urmat de PSDM cu 17% (10 prevederi), PPCD si PL cu 15% si 9 prevederi. Platforma electorala a AMN contine foarte putine prevederi la acest capitol.

Tabelul 2

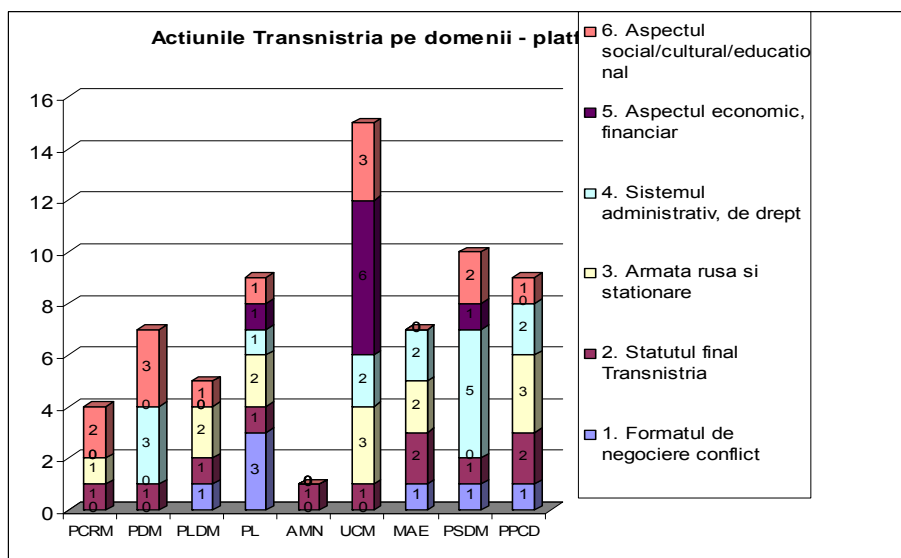
Tabelul de mai jos cumuleaza atentia partidelor politice pentru diferite domenii ale conflictului Transnistrean. Cea mai mare atentie este acordata sistemului administrative si de drept si aspectelor sociale, educationale si culturale. Formatul de negociere acumuleaza putina atentie din partea partidelor politice, deasemenea perspective economica este mai putin prezenta in platformele electorale.

Tabelul 3

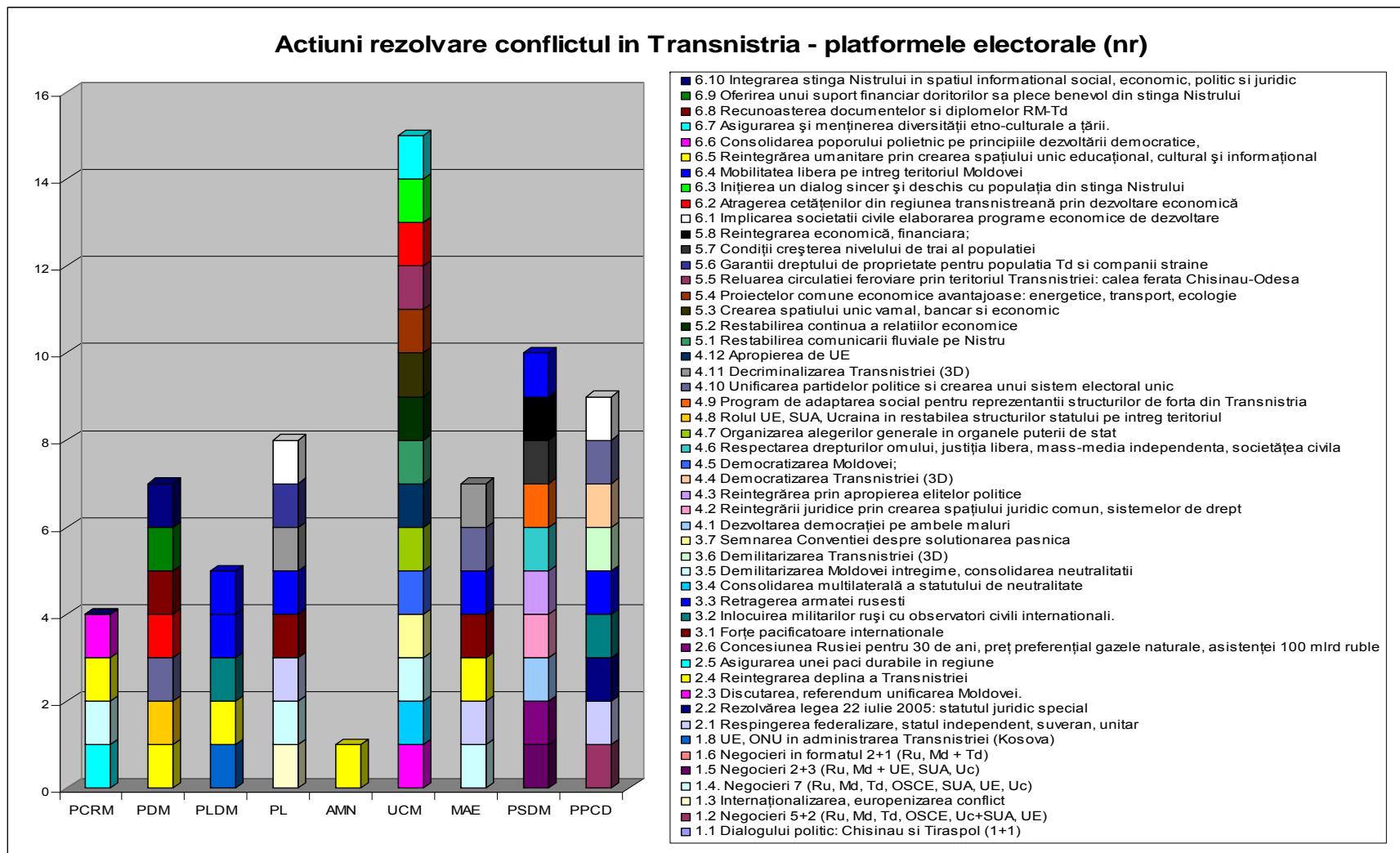
Tabelul care urmeaza arata gradul de interes si calitatea interesului partidelor fata de conflictul Transnistrean. Observam ca platforma UCM contine cele mai multe prevederi la numar. UCM este urmata de PSDM, PPCD, PL si MAE. Cele mai putine prevederi contine platforma electorala a AMN. Analiza mai atenta arata ca platformele electorale UCM, PDM, PCRM, AMN nu contin prevederi privitor la formatul de negociere a conflictului Transnistrean. Platformele electorale ale PDM, AMN si PSDM nu contin prevederi privitor la armata rusa, doar citeva platforme prevad politici in domeniul economic.

Tabelul 4

In tabel 5, care urmeaza, sunt prezentate toate prevederile partidelor politice.

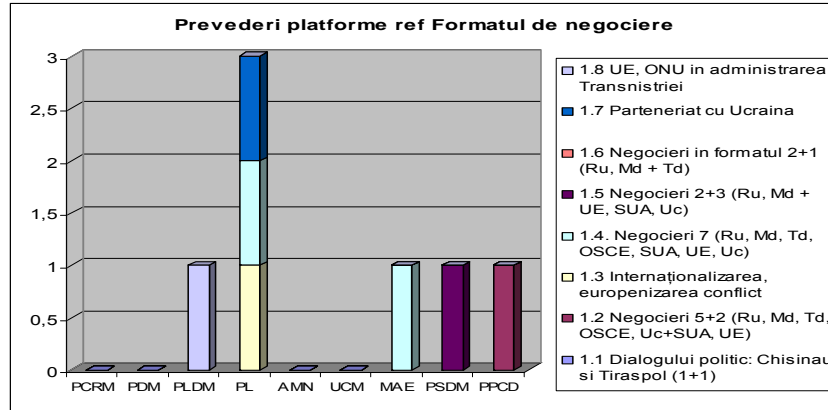
Tabelul 5

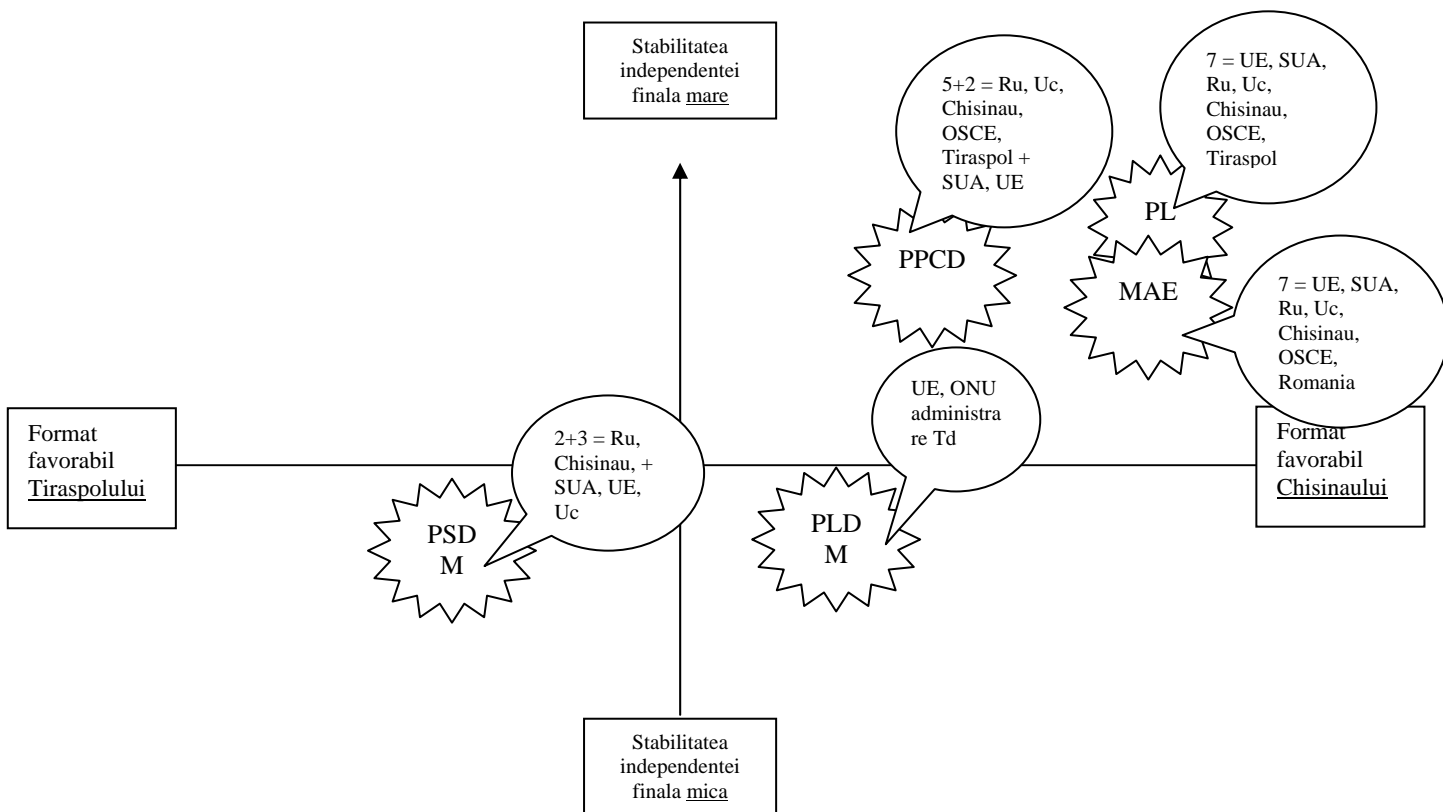
Formatul de negociere

Observam ca lipsesc prevederile exprese cu privire la formatul de negociere a PCRm, PDM, AMN, UCM.

Tabelul 6

Tabelul 7 Formatul de negociere, din optiunile propuse de catre partidele politice

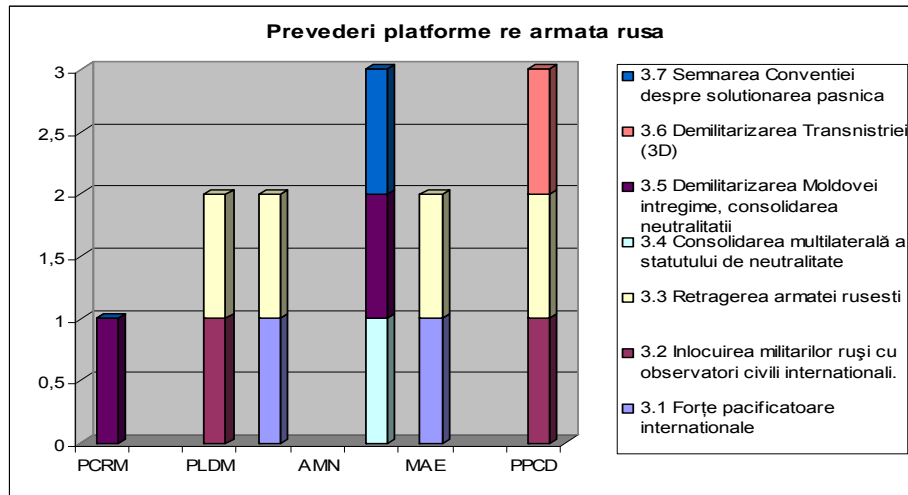

Formatul cel mai favorabil pentru negocieri este expus in platforma electorala a PL dar si a MAE (desi implicarea Romaniei este in practica) in care sunt implicate UE si SUA in calitate de suporterii fermi ai integritatii cu o influenta mare, aceasta solutie ofera ulterior si o stabilitate multilaterală. PPCD-ul opteaza pentru formatul actual oficial. PLDM-ul nu se expune asupra formatului de negociere, ci propune modalitatea de administrare a Transnistriei. In conditiile date, propunerea este mai degraba declarativa decit practica. PSDM pledeaza pentru negocierea directa a Chisinaului cu Rusia, mediatorii externi fiind in calitate de observatori, Transnistria fiind exclusa. Aceasta face Chisinaul foarte vulnerabil la masa negocierilor.

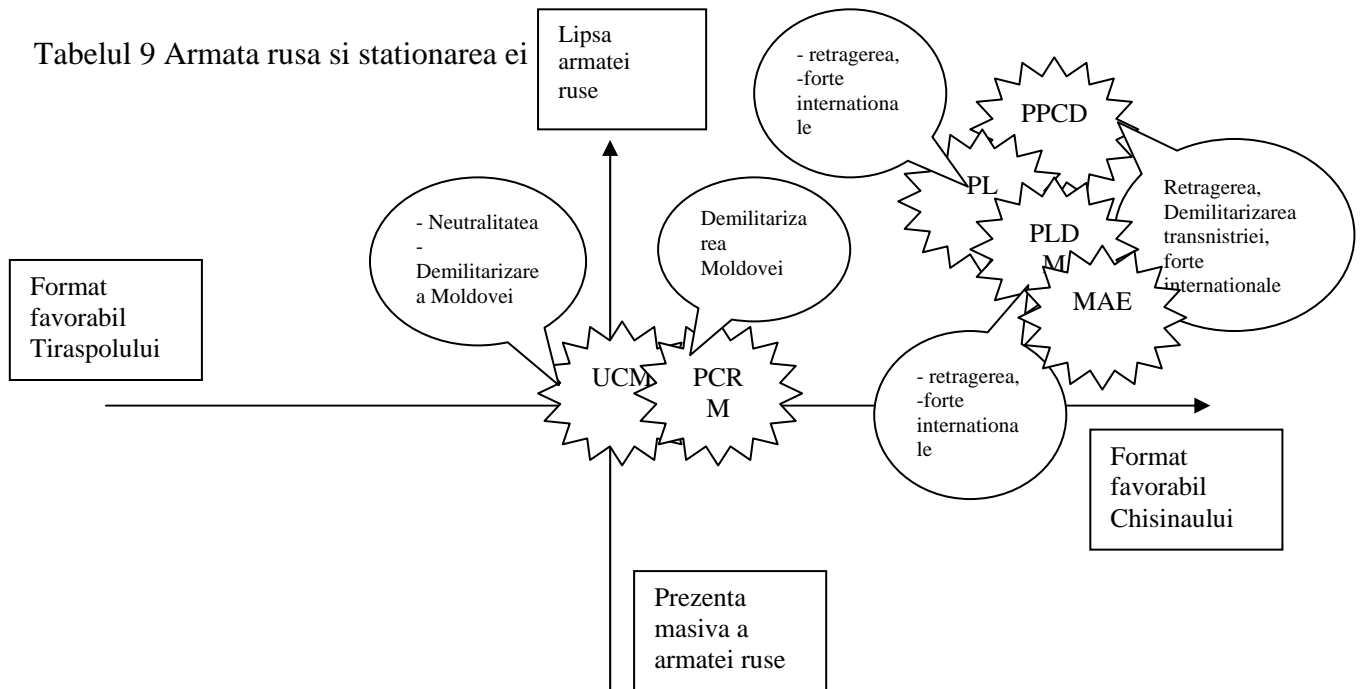
Prezenta armatei ruse

Observam ca lipsesc prevederile exprese cu privire la prezenta armatei ruse in platformele electorale ale PDM, AMN, PSDM.

Tabelul 8

Tabelul 9 Armata rusa si stationarea ei

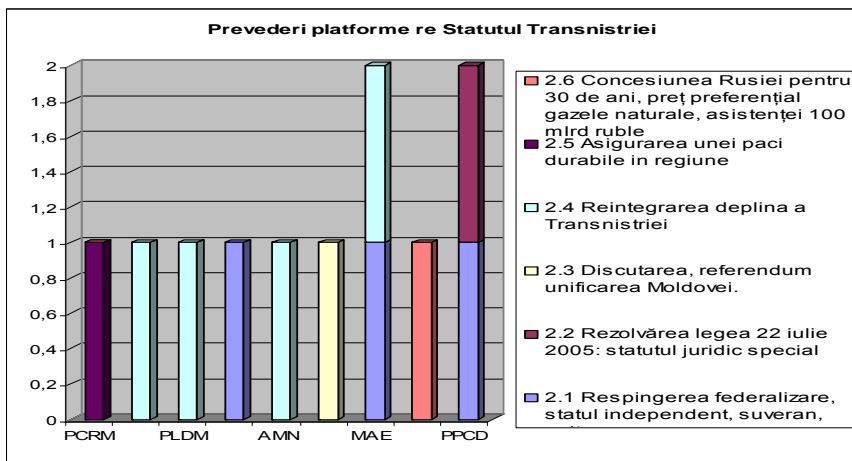
PPCD, PL si PLDM pleadeaza ferm pentru retragerea armatei ruse si inlocuirea acestora cu fortele internationale. PCR si UCM prevad demilitarizarea integrala a Moldovei, prin urmare si a regiunii Transnistrene.

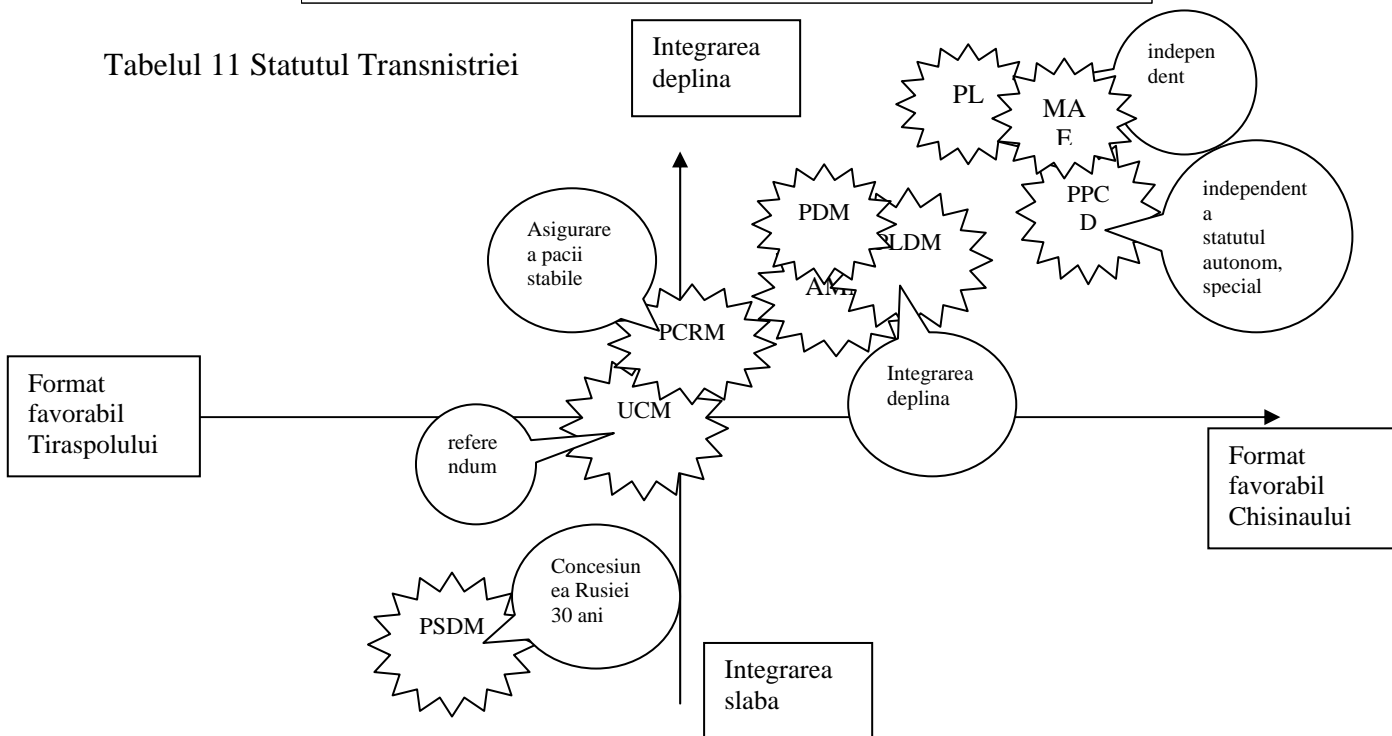
Statutul final al Transnistriei

Observam ca prevederile nu lipsesc in platformele electorale.

Tabelul 10

Tabelul 11 Statutul Transnistriei

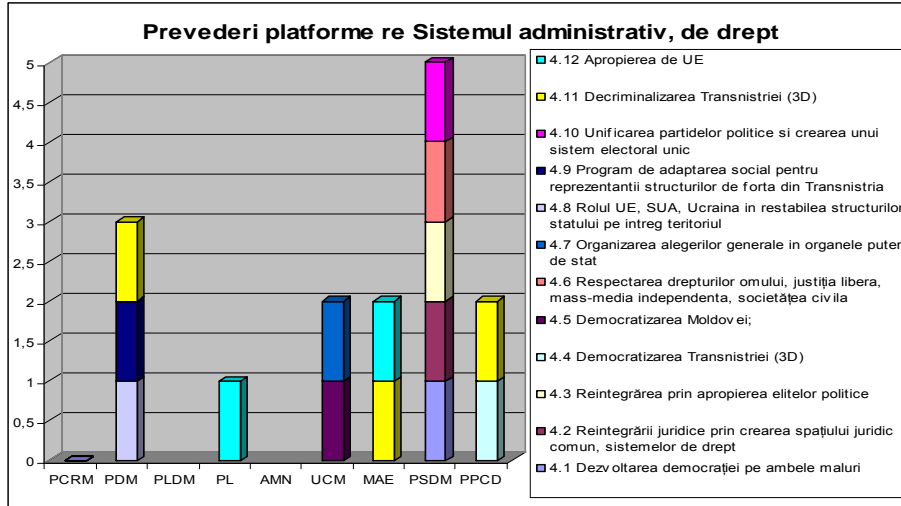

PPCD, PL si PDM, PLDM, AMN si MAE pleadeaza expres pentru integrarea regiunii. PPCD ofera detalii in baza Legii din iulie 2005 in calitate de o unitate autonoma. PSDM prevede concesiunea regiunii Federatiei Ruse pentru 30 de ani. PCRM prevede asigurarea pacii nespecificind statutul concret final. UCM contine doar o prevedere procedurala precum ca statutul va fi determinat printr-un referendum.

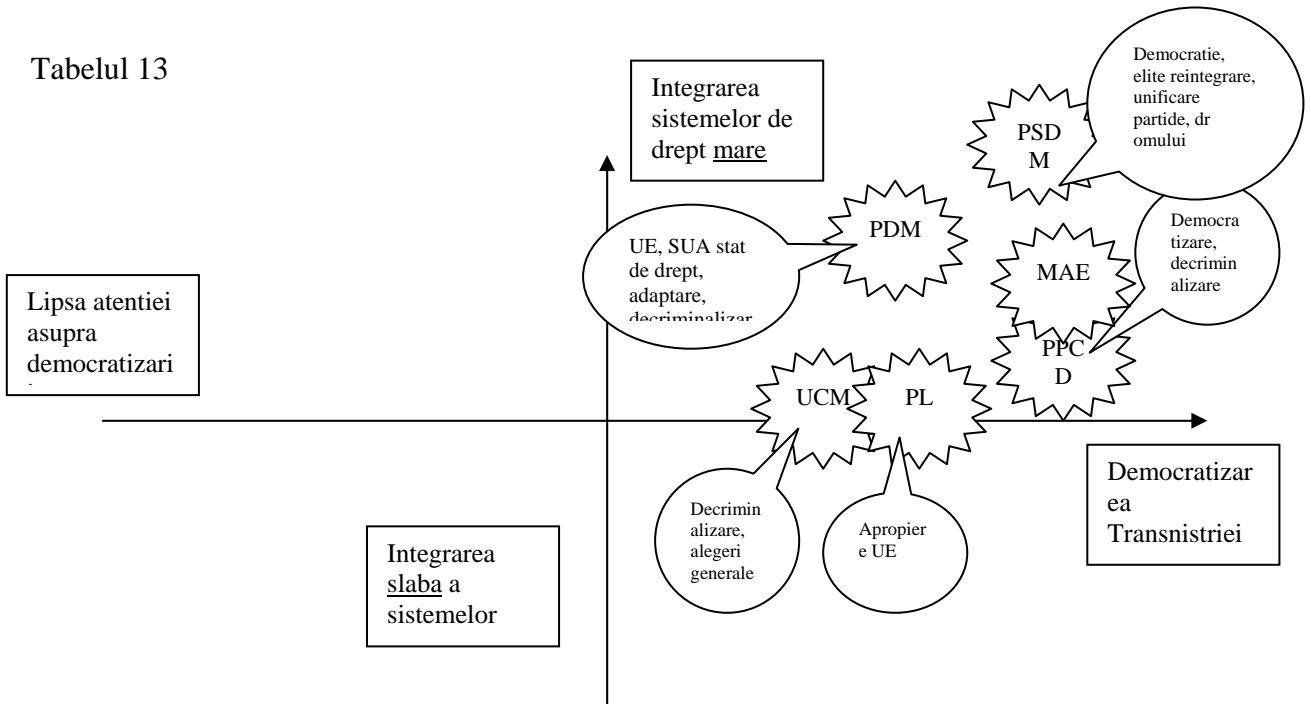
Sistemul administrativ si de drept

Observam ca lipsesc prevederile exprese cu privire la sistemul administrative si de drept in platformele electorale ale PCRM, PLDM si AMN.

Tabelul 12

Tabelul 13

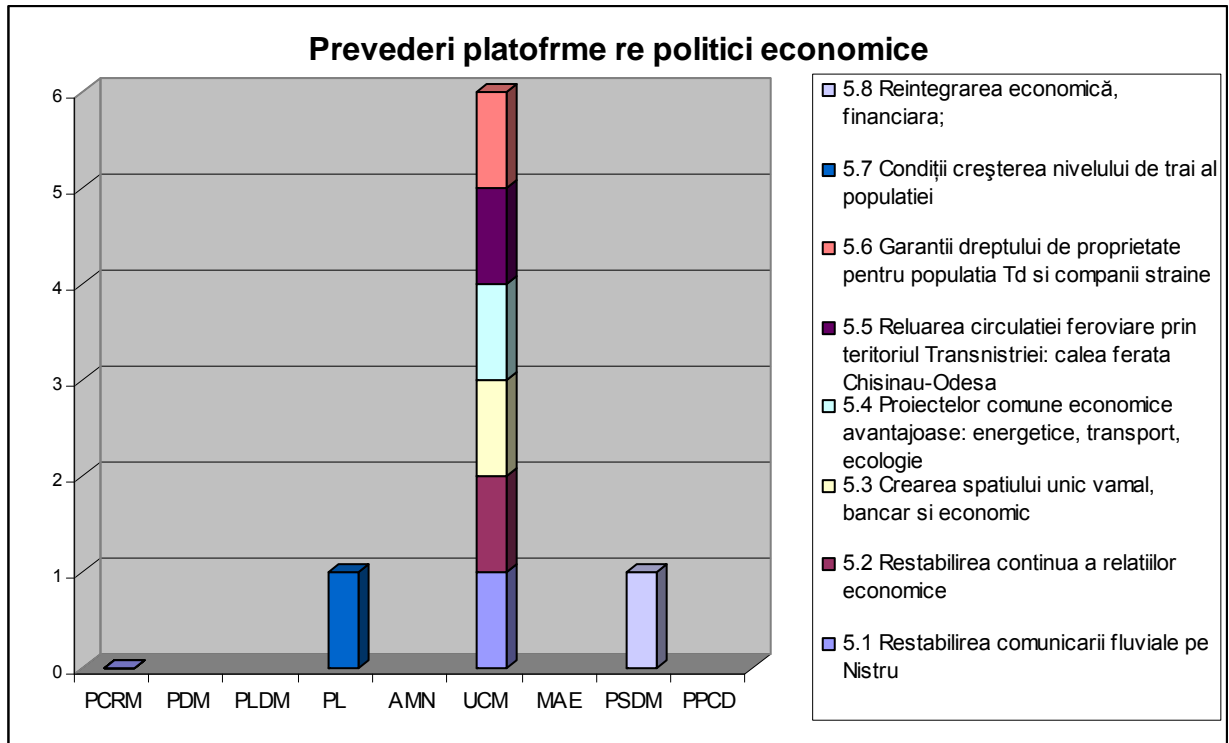

PSDM prevede un sir de prevederi de apropiere a elitelor, partidelor, promovarii drepturilor omului si a democratiei. PPCD prevede o democratizare ampla si decriminalizare a regiunii. PDM prevede implicarea partenerilor occidentali in dezvoltarea statutul de drept. UCM prevede organizarea alegerilor.

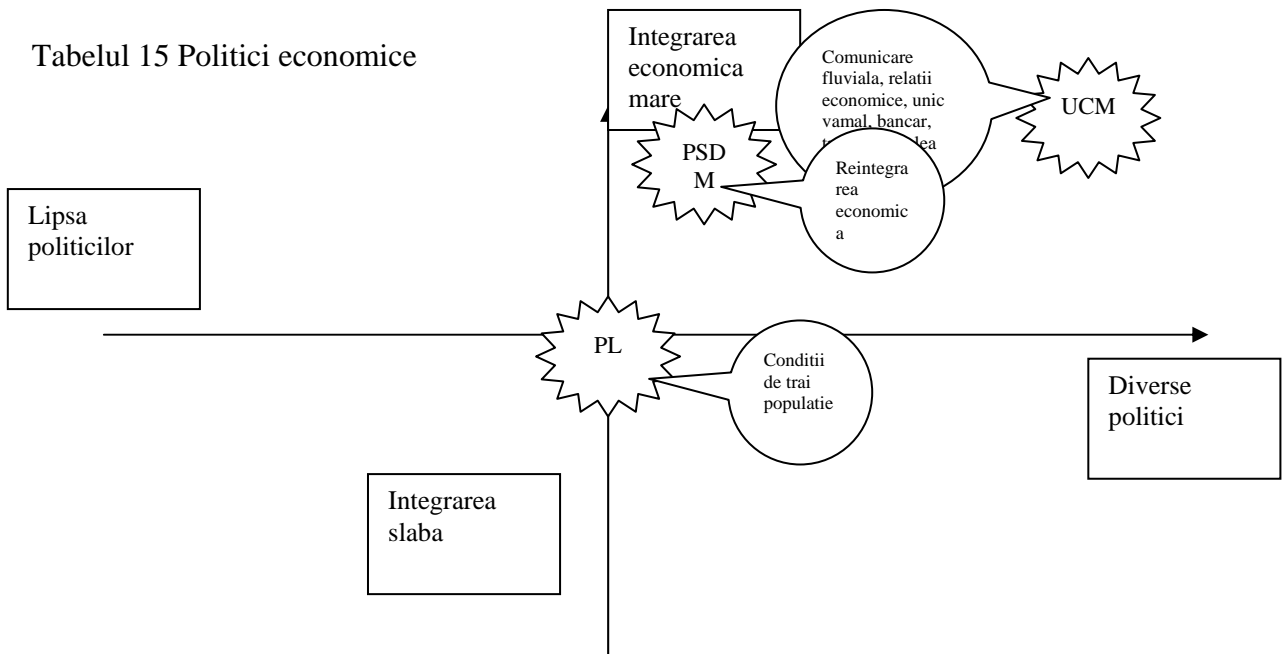
Politici economice, financiare

Observam ca lipsesc prevederile exprese cu privire la sistemul administrative si de drept in platformele electorale ale PCRM, PDM, PLDM, AMN, MAE si PPCD.

Tabelul 14

Tabelul 15 Politici economice

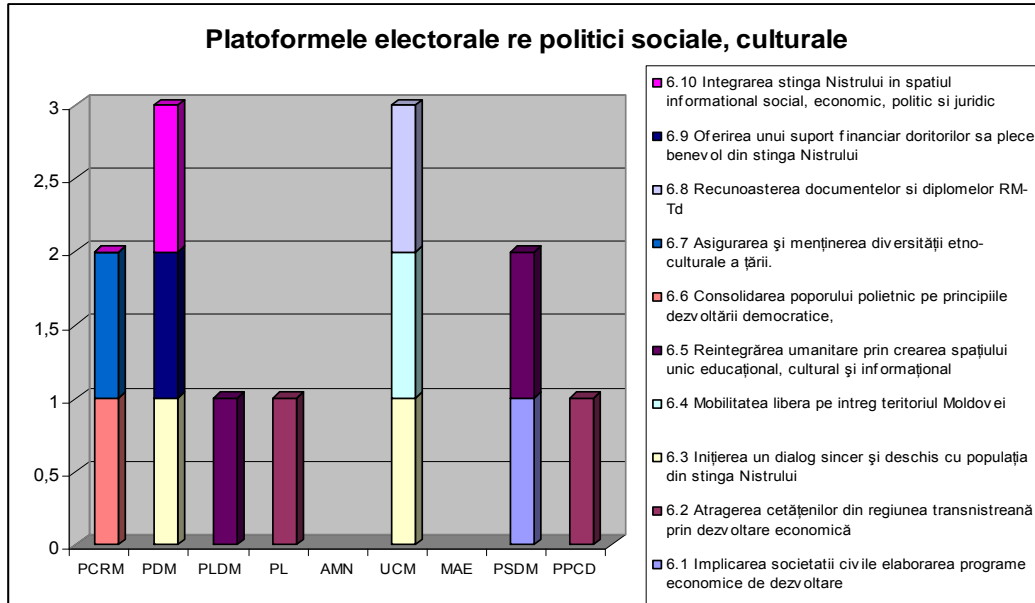

UCM prevede un sir de actiuni de restabilire a comunicarii fluviale, cailor ferate prin Transnistria, de transport, reintregirea sistemelor vamale, bancare, etc. PSDM prevede o masura generala de reintegrare economica.

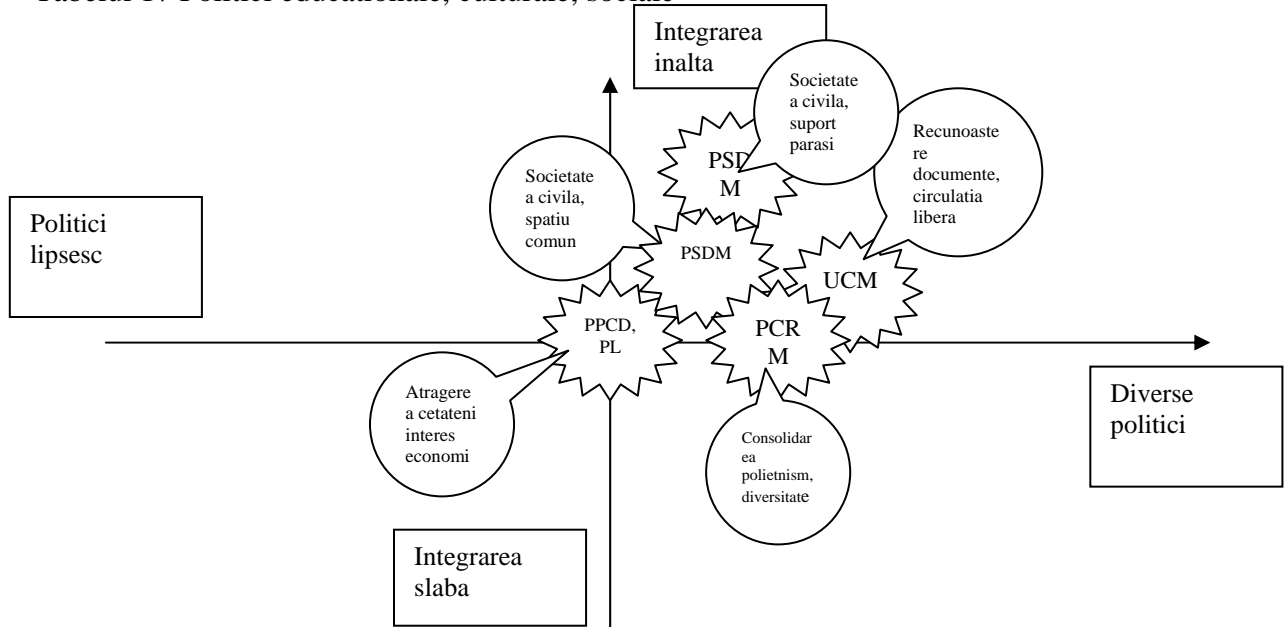
Politici sociale, educationale, culturale

Observam ca lipsesc prevederile exprese cu privire la sistemul administrative si de drept in platformele electorale ale AMN si MAE.

Tabelul 16

Tabelul 17 Politici educationale, culturale, sociale

UCM prevede un sir de actiuni de recunoastere a documentelor, circulatia libera a cetatenilor. PSDM prevede suportul societatii civile, sprijin financiar pentru persoane care ar vrea sa paraseseasca regiunea. PCR M prevede necesitatea promovarii diversitatii si pluralitatii.